

INFIRMIERS DE RUE STRAATVERPLEGERS

Samen maken we een eind
aan dakloosheid!

Huisvesting redt levens!

ACTIVITEITENVERSLAG 2023

Straatverplegers vzw is een psycho-medisch-sociale organisatie die één doel voor ogen heeft: het einde van dakloosheid inkluden in Brussel en Luik. Dit doet ze door de meest kwetsbare dakloze mensen van de straat te halen. Daarnaast zet de vzw in op de mobilisatie van verenigingen, het publiek en overheidsinstellingen om samen structurele oplossingen te vinden voor de problematiek van dakloosheid.

De vzw zet alles in om de duurzame re-integratie van dakloze mensen te garanderen, zowel in een woonst als in de maatschappij. Hiervoor beschikt ze over een methodologie die haar efficiëntie reeds bewezen heeft en gebaseerd is op hygiëne en gezondheid als hulpmiddel, de waardering van de positieve capaciteiten van de dakloze mensen, het intensief betrekken van andere sociaal-medische verenigingen en het creëren en aantrekken van woningen.

Straatverplegers wil een inspirerende, verenigende en innovatieve kracht zijn die een einde maakt aan dakloosheid.

Ze deelt haar expertise en ervaring zodat andere partijen de nodige kennis vergaren om in te grijpen waar kwetsbare mensen dienen gere-integreerd te worden. Zo kunnen ze preventief optreden en voorkomen dat mensen in hachelijke situaties terechtkomen.

www.straatverplegers.org

INHOUDSOPGAVE

Edito	4
Bedankingen	5
Het traject van 2023	6
- Methodologie.....	6
- Opvolging in Brussel.....	8
- Opvolging in Luik.....	19
Vormingen	24
De samenleving mobiliseren	25
Financiën	28
Transparantie	29
Het werk van straatverplegers 2023 in cijfers	30

Beste lezer,

2023 werd gekenmerkt door twee bekommernissen die, zoals steeds bij Straatverplegers, snel leiden tot actie: de creatie van huisvesting voor onze patiënten en de verbetering van hun geestelijke gezondheid.

We lanceerden de vastgoedstichting Casa+ die weldra haar eerste activiteiten opstart.

Hiermee willen we aantonen dat het einde van dakloosheid slechts kan verwezenlijkt worden dankzij toegang tot betaalbare huisvesting. Concreet doen we dit door woningen ter beschikking te stellen van verenigingen en instellingen die dakloze mensen willen herhuisvesten. We stellen immers steeds meer vast dat het gebrek aan betaalbare huisvesting, samen met de huidige huisvestingscrisis in België, net datgene is wat we moeten aanpakken, willen we een eind maken aan dakloosheid.

In dit opzicht wordt 2024 het jaar van de communicatie en de eerste acties voor de stichting.

De geestelijke gezondheid van onze patiënten is een ander nijpend probleem. Daar zijn twee redenen voor: ten eerste de manier waarop we onze patiënten selecteren: het zijn de meest kwetsbare mensen die op straat leven en dus vaak kampen met ernstige psychische problemen. Daarnaast ondervinden we dat al ons werk op het gebied van herhuisvesting en stabilisatie, deze problemen des te meer benadrukken. In het «traditionele» systeem beschouwt men een probleem meestal als “opgelost”, wanneer de persoon terugkeert naar het leven op straat. Maar als wij daarentegen inzetten op een langetermijnstrategie van stabilisatie in huisvesting, worden we gedwongen om echte antwoorden te vinden op geestelijke gezondheidsproblemen. Sommige oplossingen zijn te vinden bij de gespecialiseerde netwerken voor geestelijke gezondheidszorg in Luik en Brussel. Het is dus zaak om bekwame en bereidwillige zorgverleners te vinden, te leren

hoe we het beste met hen kunnen samenwerken en om onze ploegen te blijven opleiden zodat ze onze patiënten beter kunnen ondersteunen en begeleiden op weg naar herstel.

Daarnaast was 2023 een jaar van grote financiële onzekerheid voor Straatverplegers. Stijgende kosten en de onvermijdelijke (en relatieve) onvoorspelbaarheid van onze inkomsten, lagen hiervan aan de basis. En toch is een crisis ook een moment van leren en helderheid. De financiële kwetsbaarheid heeft ons doen inzien dat onze activiteiten op lange termijn veilig moeten worden gesteld. Dat doen we door een gezond langetermijnbeheer van onze financiële middelen, zowel in Luik als in Brussel.

Het is daarom belangrijk dat we ons beter voorbereiden op de te leveren inspanningen en investeringen, dat we deze spreiden over meerdere jaren en dat we kansen benutten om de middellange termijn veilig te stellen dankzij budget voorspellingen over meerdere jaren.

Om onze inkomsten veilig te stellen is het essentieel dat we subsidies aanvragen en ontvangen. Zo verzekeren we niet alleen de levensvatbaarheid van onze acties op lange termijn, maar nopen we de overheidsinstanties, zowel regionaal als federaal, tot een duidelijk maatschappelijk engagement ten opzichte van het daklozenprobleem.

Daarnaast dienen we te blijven inzetten op de onontbeerlijke steun van onze trouwe donateurs. Door hen bewust te maken van de dakloosheidsproblematiek, willen we hen aanzetten actief deel te nemen aan onze missie: een punt zetten achter dakloosheid.

Hun financiële steun zorgt ervoor dat we innovatief kunnen blijven, projecten kunnen opstarten of functies kunnen financieren die nog niet erkend worden en zo beetje bij beetje de situatie kunnen veranderen.

Dr Pierre Ryckmans,
co-coördinator en medisch verantwoordelijke

BEDANKT!

Het vele werk dat dit jaar werd verricht alsook de enorme vooruitgang die werd geboekt, was enkel mogelijk dankzij de inzet van de professionele ploeg van Straatverplegers en de vrijwilligers, de samenwerking met onze collega's in het netwerk en de steun en het vertrouwen van onze vele donateurs en partners.

In 2023 konden we profiteren van de genereuze **professionele en logistieke steun van:**

CBTW, Coopcity, SAW-B, Ashoka, Cogitax, Motiverende Gespreksvoering, Housing First België, Mardaga, Expansion

Voor 2023 willen we in het bijzonder de volgende mensen bedanken voor hun **financiële steun:**

De volgende openbare instellingen:

ABBET, GGC, RIZIV, Maribel, Waals Gewest, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, AIPL, Veilig Brussel, Provincie Luik, Stad Luik, Cocof, Fédération Wallonie Bruxelles

De volgende stichtingen:

Koning Boudewijnstichting, Fonds Moulaert-Laloux, Fonds Daniël De Coninck, Cercle de Donateurs La Nuit du Bien Commun, Fonds Lokumo, Stichting SENSE Brussel, Fondation Papoose, Fonds Noria, Fondation Paul Monin, CVC Filantropie Limites, Inner Wheel Namur

De volgende verenigingen:

Pro Caritate vzw, Maison médicale le Noyer, Action Vivre Ensemble, Théâtre du Grütli, Rencontre de visages vzw, Servio vzw, Les vins-cœurs vzw, Belgium Bear Pride vzw

De volgende bedrijven:

CBTW, Climact, Architas, Alco, Dentons Global Advisors, KBC Brussel, De Nationale Loterij, Interparking, Prefer, Groupe Santé CHC, CBC, Bruzz / Brussel Helpt, La Stib, JC Decaux, Euroclear, SA Multifin, AXA België, Architas, Nederlandse Orde van Advocaten Brussel

In 2023 ontvingen we een aantal **prijzen en erkenningen:**

- Federale prijs voor armoedebestrijding 2023
- Emilie Meessen, mede-oprichtster en co-coördinatrice, benoemd tot Barones door Zijne Majesteit Koning Filip.
- Nominatie van Emilie Meessen als "Vrouw van het jaar" door Elle magazine in de categorie "Society".

HET TRAJECT VAN 2023

METHODOLOGIE

“Hoe langer dakloze mensen op straat leven, hoe groter de kans dat ze vroegtijdig sterven. Het is dus een periode die we zo kort mogelijk moeten proberen te houden.”

Pierre Ryckmans

Het werk van Straatverplegers is veelzijdig. We halen mensen uit de straat door hen naar vaste huisvesting te begeleiden. Huisvesting is een absolute voorwaarde voor de oplossing van dakloosheid.

Dit trachten we te bereiken door een vertrouwensband te creëren. Dat doen we allereerst door zorg te verstrekken. Daarna is het zaak de patiënten te motiveren zorg te dragen voor zichzelf en hen uiteindelijk te begeleiden naar de gezondheidscentra en hun medische afspraken.

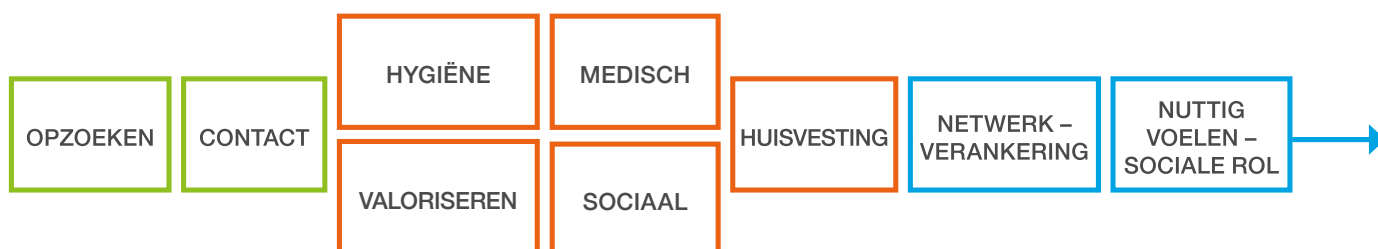
Patiënten gaan geleidelijk deel uitmaken van een echt **medisch netwerk**. Dat wordt in eerste instantie gecoördineerd door verpleegkundigen met de hulp van onze eigen arts. Uiteindelijk worden de patiënten zelfstandig en schuiven ze in het traditionele medische circuit (huisartsen, medische centra, enz.), dat de zorg overneemt.

De afdelingen ‘Straat’ en ‘Huisvesting’ beschikken elk ook over maatschappelijk werkers die een sociaal dossier opstellen voor elke patiënt die wordt opgevolgd. We ondernemen stappen om de patiënten opnieuw in contact te brengen met een **sociaal netwerk** (OCMW, huisvestingsbeheerder, enz.) en stellen alles in het werk om hun rechten te vrijwaren. Patiënten dienen namelijk zelf de huur van hun woning te betalen.

My Way, de derde afdeling, werd opgezet om mensen die een nieuw evenwicht hebben gevonden in hun woning in staat te stellen persoonlijke projecten en een breder netwerk (familie, vrienden, thuishulp) te ontwikkelen. Zo kunnen ze zich ten volle ontplooiën en verankeren in hun woning, waardoor terugval wordt voorkomen.

Met het traject via deze afdelingen, die bovendien nog geflankeerd worden door een ploeg die instaat voor het vinden en beschikbaar maken van woningen, slagen we erin op het individuele niveau van de patiënten een eind te maken aan dakloosheid.

Herintegratietraject

Voor-opvolging

Maar daarmee is de problematiek op maatschappelijk vlak nog niet opgelost. Om werkelijk tot een stad zonder dakloze mensen te komen, volstaat het niet louter individuele mensen te begeleiden. De alsmaar toenemende dakloosheidscijfers zijn daar de duidelijkste illustratie van. De preventie verbeteren

Opvolging

en meer uitstroommogelijkheden, lees: aangepaste huisvesting voorzien, moeten evenzeer gebeuren. Daarom kennen we ook alsmaar meer belang toe aan onze activiteiten m.b.t. de vorming van andere hulpverleners, de mobilisatie van de publieke opinie en politiek lobbywerk.

My Way

VAN DE STRAAT NAAR EEN WOONST - verandering in gang zetten

“We kiezen ervoor met een heel specifiek publiek te werken. Mensen die we als het meest kwetsbaar beschouwen. Die kwetsbaarheid bepalen we aan de hand van een aantal criteria. Vaak worden we geconfronteerd met mensen die hun situatie en problemen ontkennen. Sommigen weigeren te communiceren of wijzen zelfs alle hulp af. Met de tijd hebben onze ploegen geleerd met dit gegeven om te gaan. Het is een integraal onderdeel van ons werk. Mensen vragen niet altijd naar wat ze nodig hebben. Daarom ontwikkelde ons ploeg haar vaardigheden qua motiverende gespreksvoering, hoe ze kunnen helpen om zaken tot stand te brengen en te werken met mensen die niet noodzakelijk vragende partij zijn. Bij sommige mensen duurt het jaren voordat ze met ons over huisvesting praten... Verkeert de persoon in een ernstige situatie en is de vraag naar hulp onbestaande, dan is dat voor ons reden genoeg om hem of haar onder onze hoede te nemen.” Pierre Ryckmans

Pre-monitoring en patiëntselectie

Aangezien het aantal werknemers relatief klein is in verhouding tot het probleem, selecteren we vooraf wie prioritaire zorg krijgt: de **meest kwetsbare** mensen, d.w.z. degenen die het grootste risico lopen op verslechtering van hun algemene gezondheidstoestand of die het risico lopen

op sterfte. **Verschillende criteria worden** gebruikt om dit te bepalen: identiteit of uiterlijk (leeftijd, geslacht, fysieke en mentale toestand op basis van het LKG-principe¹), medische problemen (chronische ziekten, mentale gezondheid, verslavingen) en tot slot contextgerelateerde criteria (gebrek aan een netwerk, immobiliteit op straat, duur van de periode op straat). Sinds een aantal jaren hebben we duidelijk kunnen vaststellen dat de meest kwetsbare personen mensen zijn met **psychische gezondheidsproblemen en/of mensen zonder papieren. Dit aantal neemt toe.**

Onze tweekoppige ploegen ontmoeten deze mensen tijdens de **prospectie rondes**. Als de situatie daarom vraagt, dienen we de nodige zorgen toe.

In 2023 telden we voor Brussel en Luik in totaal **304 mensen in actieve pre-opvolging** (ten minste één keer ontmoet in de afgelopen 6 maanden) en **896 in inactieve pre-opvolging** (meer dan zes maanden niets van gehoord).

1. De LKG-tool (Lichaam -Kleding - Gedrag) is een evaluatieschaal die is ontworpen om eerstelijns werkers te helpen om de kwetsbaarheid van de mensen die ze ontmoeten te beoordelen, op basis van de hygiëne van hun lichaam en kleding en hun gedrag. We ontwikkelden dit instrument ontwikkeld op basis van onze ervaring op het terrein.

OP STRAAT:

Eind 2023 bestond de 'straatploeg' uit **negen personen**:

- 2 coaches (1 verpleegkundige en 1 maatschappelijk werker),
- 4 verpleegkundigen,
- 1 maatschappelijk werker
- 1 maatschappelijk assistenten
- 1 psycholoog.

De ploeg werd verder nog versterkt door de aanwezigheid van drie vrijwilligers (een arts en twee verpleegkundigen).

In de loop van het jaar doorliepen 46 dakloze mensen het intensieve opvolgingsprogramma. Gemiddeld werden 26 personen continu opgevolgd. In vergelijking met 2022 heeft de straatafdeling 23 nieuwe mensen opgenomen.

De ploeg legde gemiddeld zeven rondes op straat per week af. Goed voor een totaal van **372 rondes**. Er vonden in totaal **1.400 ontmoetingen** plaats en **775 mensen ontvingen zorg, advies, transfers en/of ondersteuning**. Er waren geen sterfgevallen op straat onder de mensen die we volgden, wat uitzonderlijk is.

Ook dit jaar lag de nadruk op de **kwaliteit van ons werk op het terrein**. Denk hierbij aan het monitoren van patiënten, het verbeteren van hun welzijn en het ontwikkelen van psychologische ondersteuning, netwerken en het vergroten van het bewustzijn rond de dakloosheidsproblematiek. .

De **verdeling van de afdeling in twee cellen** werd behouden en regelmatig geëvalueerd. De conclusies waren positief. Het heeft geleid tot een praktische **verbetering**: een betere planning, een betere organisatie qua geografische verdeling en een makkelijkere verdeling van verlof tussen collega's. Het had bovendien een **positief effect op de kwaliteit van de zorg** zelf. De mentale werkdruk van de collega's verminderde en dankzij een systeem zonder referentiepersonen maar met een voortdurende rotatie, leerden de patiënten een beperkt aantal hulpverleners kennen. Zo worden bevoorrechte contacten bevorderd die nodig zijn om een hechte band te creëren.

Dankzij deze reorganisatie nam in 2023 het aantal mensen toe dat op straat werd opgevolgd.

De ploegen op het terrein krijgen steeds vaker te maken met mensen die lijden aan ernstige psychische, psychologische of psychiatrische problemen. Dit verplicht hen om na te denken over een plan van aanpak. 87,50% van de patiënten op straat heeft zo'n profiel. Doordat ze jarenlang aan hun lot worden overgelaten, verergert hun gedrag: ze hebben

zich opgesloten in dat wat zij als een oplossing beschouwen (drugs- en/of alcoholconsumptie, enz.) De ploegen op straat moeten de patiënten overtuigen om opnieuw het juiste spoor op te zoeken en de status quo te verlaten. Een moeilijke verandering. De follow-up blijft daardoor onvoorspelbaar. Mensen met bovenvermeld profiel komen op straat steeds vaker voor.

De **ontwikkeling van psychologische ondersteuning** is een deel van het antwoord op dit probleem. Een psychologisch consulent assisteert de ploegen zowel op straat als bij patiëntenbesprekingen. Samen met de psycholoog van de organisatie helpt hij het denken rond de beoordeling van klinisch psychologische casussen te verrijken. In de loop van het jaar werden drie bijeenkomsten over dit onderwerp gehouden, hetzij als oprissing, hetzij als nieuwe bijdrage. Het ging hierbij over specifieke onderwerpen zoals "symptomen die verband houden met specifieke psychische aandoeningen" of "het psychologische zorgsysteem", enz. Het doel is om de ploeg vertrouwd te maken met psychische aandoeningen.

De eigen psychologe blijft haar expertise inbrengen, sensibiliseren en de vaardigheden van haar collega's ontwikkelen, en **hulpmiddelen** testen met de mensen voor wie ze zorgt. De "Montessori"-toolbox wordt bijvoorbeeld gebruikt om iemands zintuiglijke, motorische, cognitieve en sociale vaardigheden te beoordelen en zijn/haar vaardigheden te verbeteren en te versterken terwijl er een band wordt gecreëerd. De Redico-schaal (Relation-Discours-Conscience morbide) is een hulpmiddel om de geestelijke gezondheid te beoordelen, schommelingen te objectiveren en de besluitvorming in de ploeg te vergemakkelijken. Deze twee instrumenten werden in 2023 vijf keer gebruikt. Op het gebied van bewustmaking in het "psychologie"-netwerk werden 24 uitwisselingen tussen afdelingen psychologie gehouden en zeven presentaties over het werk van Straatverplegers gegeven aan verschillende psychologieafdelingen in het netwerk.

Tegelijkertijd is de speciale aandacht voor **het welzijn van patiënten** voortgezet en versterkt. Dit geldt met name voor **het werk aan krachtbronnen/dromen**, dat bijdraagt aan hun re-integratie. Zo kweken we een verlangen om het leven opnieuw in handen te nemen, het gevoel van eigenwaarde herontdekken en de energie kweken om verder te evolueren naar duurzame huisvesting en re-integratie.

We realiseerden ons dat dit werk vaak op de lange baan werd geschoven omdat medische en sociale problemen voorrang kregen op deze inspirerende momenten. Dit jaar genoten negen patiënten van deze speciale momenten.

“We trachten te begrijpen wat onze patiënten graag eten, beluisteren en zien. Wat ze deden voordat ze op straat belandden. We polsen naar hun werkervaring en onderzoeken hun familienetwerk. Alles wat we vinden wordt beschouwd als een waardevolle bron en helpt om de persoon te ‘vermenselijken’. Het laat hen zien dat ze veel meer zijn dan de som van hun problemen. De ploegen gebruiken deze informatie ook om een positieve relatie met de patiënten op te bouwen. Door hun voorkeuren te benadrukken, bieden we hen plezierige momenten aan: een gerecht dat ze lusten of een bezoek aan een plek die hen na aan het hart ligt. Dit kan hun motivatie weer aanwakkeren en de band die we delen versterken. Het vertrouwen groeit, mensen stellen zich open, leren hun emoties te beheersen en ondernemen uiteindelijk stappen om opnieuw aspecten van hun leven op te nemen die verloren leken. Het belangrijkste deel van ons werk is om mensen te sturen in de richting van hun verlangen, in hun dromen”. Pierre Ryckmans

Het opvolgingsplan voor dakloze mensen is al zeven keer uitgevoerd. Dit instrument stelt ons in staat om veranderingen in het welzijn van de mensen die we volgen te beoordelen en belangrijke vragen te stellen over hun huidige situatie en behoefte aan ondersteuning. Het plan omvat open vragen over thema's als het heden, toekomstperspectieven en het netwerk.

Ons bemiddelingsproject met dieren, voortgezet dankzij Frida, de Münsterlander hond van Sarah, heeft 17 bezoeken afgelegd. De patiënten die we in contact brengen met Frida worden zorgvuldig geselecteerd tijdens onze teamvergaderingen. We overwegen ook de toegevoegde waarde die Frida voor bepaalde patiënten kan hebben. Soms gebeurt het toevallig tijdens onze uitstapjes. Frida's bazin heeft altijd traktaties bij zich, waarmee mensen Frida kunnen belonen: *“Het moedigt mensen aan om voor een klein wezen te zorgen. Het is elke keer weer een speciaal moment. Frida's aanwezigheid zorgt ervoor dat de patiënt niet langer het middelpunt van de belangstelling is.”* Sommige mensen bewonderen de zachtheid van Frida's vacht, anderen vragen zich af of ze die dag goed heeft gegeten... Gesprekken vinden plaats die anders niet zouden zijn gevoerd zonder haar aanwezigheid.

De effecten van deze bemiddeling zijn merkbaar. Een patiënt slaagde er bijvoorbeeld in om dankzij Frida een moeilijk gesprek te voeren, doordat Frida regelmatig terug bij hem kwam om hem kleine tekenen van genegenheid te geven.

Wat de samenwerking met het **netwerk van hulpdiensten** betreft, blijft Straatverplegers haar “netwerk van mensen

zonder papieren” verder ontwikkelen. We onderzoeken mogelijkheden om prioriteit te geven aan huisvesting en om juridische en/of sociale hulp te bieden aan de betrokken patiënten. België heeft te maken met een groeiend aantal mensen zonder papieren. Momenteel is 6,6% van onze patiënten van niet-Belgische Europese afkomst, terwijl 23,6% van hen geen Europeanen zijn.

Het is essentieel om de complexiteit van de situatie te begrijpen om effectief te kunnen helpen. De regularisatie- of asielpcedure is ingewikkeld. Maar zolang deze procedure loopt, is het mogelijk om te onderhandelen over huisvesting en/of inkomen. Toch realiseren we ons dat er weinig wordt gedaan om mensen te ondersteunen. In feite lijkt het eerder ontmoedigend. Daarom organiseren we gemengde ploegen en samenwerkingsbijeenkomsten om deze kwesties aan te pakken.

Hetzelfde geldt voor het **“AS-netwerk”** (netwerk met sociaal assistenten uit verschillende diensten). Ons team stelt samenwerkingen en gemengde ploegen voor aan de leden van dit netwerk om zo banden te creëren of te versterken. Daarnaast zijn er 49 interdepartementale uitwisselingen (gezamenlijke ploegen of onderdompelingen) opgezet,

en in 2023 zijn er 24 samenwerkingsbijeenkomsten over gezamenlijke opvolging georganiseerd, met partners zoals SAMU, het Sint-Pietersziekenhuis, La Fontaine, enzovoort. Gedurende het jaar zijn er 19 presentaties aan het algemene netwerk gegeven om hen te sensibiliseren en te mobiliseren voor onze actie tegen dakloosheid. Dit alles draagt bij aan het versterken van banden en het ondersteunen van activiteiten.

Daarnaast hebben we drie mensen opgenomen die eerder werden gevolgd door partnerverenigingen, als onderdeel van onze overeenkomst met het Bitume-netwerk.²

Tot slot heeft de afdeling straatwerk deelgenomen aan de ontwikkeling van het cohousing project "La Ruche / De Bijenkorf" in Anderlecht. Hierbij heeft zij gewerkt aan

buurtbeheer en het opstellen van een handvest met de huurders. Daarnaast heeft de afdeling deelgenomen aan de werkgroep "communities", die aan het einde van het jaar werd opgericht om gemeenschapsprojecten voor te bereiden en bestaande projecten te evalueren.

Er is veel werk verricht om het beheer van de METIS-databank te verbeteren en het gebruik ervan te vergemakkelijken.

Medewerkers en patiënten van de afdeling straatwerk hebben deelgenomen aan de gemeenschapsmaaltijd die werd georganiseerd door de collega's van de afdeling My Way. Daarnaast onderzoeken we of tutoyeren kan bij bepaalde patiënten.

In 2023 vernieuwde de **COCOM onze accreditatie** voor straatwerk en hulpdiensten.

Voor 2024 is het ons doel om het welzijn van patiënten te blijven verbeteren, met name door de implementatie van zes opvolgingsplannen voor mensen op straat. We streven naar permanente zorg voor 28 patiënten en 1.600 ontmoetingen, evenals de betrokkenheid van vier ondersteunende vrijwilligers. We willen de psychosociale ondersteuning vergroten door twaalf interdepartementale psychosociale uitwisselingen, zes presentaties aan het psychosociale netwerk/de psychosociale diensten en vier trainingen over dit onderwerp.

Wat betreft het versterken van de banden met het netwerk, streven we naar 36 uitwisselingen tussen departementen, twaalf gezamenlijke bijeenkomsten over gezamenlijke monitoring en twaalf algemene presentaties om het bewustzijn te vergroten en het netwerk te mobiliseren rond de dakloosheidsproblematiek.

2. <http://fr.transitasbl.be/wp-content/uploads/2020/10/Reseau-Bitume-Rapport-dactivites-2015-2019.pdf>

HUISVESTING: risico's beperken

Huisvesting vormt de sleutel en het startpunt voor het aanpakken van de problemen rond dakloosheid. Het biedt mensen die op straat leven de mogelijkheid weer controle te krijgen over hun leven en gezondheid, zich veilig te voelen en te re-integreren in de maatschappij. Met andere woorden: het redt levens.

"We zijn begonnen met huisvesting omdat we zagen dat mensen vroegtijdig op straat stierven, ondanks goede hygiëne en aangepaste medische zorg. Zodra deze mensen opnieuw zijn gehuisvest, neemt de afdeling Huisvesting het over en werkt zij intensiever aan gezondheid en inclusie. En dat werkt! Het sneeuwbaaleffect is tastbaar op het terrein want het motiveert anderen om te geloven in de mogelijkheid van stabiele huisvesting." Dr. Pierre Ryckmans

'Housing first'

Eind 2023 bestond de afdeling huisvesting uit **14 personen**:

- 2 coaches (1 verpleegkundige en 1 maatschappelijk werker);
- 3 verpleegkundigen;
- 4 maatschappelijk werkers;
- 2 maatschappelijk assistenten;
- 2 huurbeheerders;
- 1 ervaringsdeskundige.

Deze laatste volgt een specifieke training met de coaches en neemt deel aan intervisiebijeenkomsten. De afdeling is nog steeds verdeeld in twee ploegen (Maan en Zon), hoewel ze een tijdje werden samengevoegd om het gebrek aan personeel op te vangen.

In 2023 heeft het team **co-referenten** geïntroduceerd, waarbij twee begeleiders samenwerken met patiënten, ondersteund door een maatschappelijk werker en een huurbeheerder. Dit zorgt voor een betere verdeling van de mentale werkdruk. Bovendien zijn twee mensen verantwoordelijk voor het bijhouden van de levensgeschiedenis van de patiënt, waardoor belangrijke informatie beter wordt beheerd in geval van afwezigheid van een van de twee begeleiders. Zo wordt het werk geoptimaliseerd.

Eind december werden bij Housing First maar liefst **41 mensen intensief opgevolgd**. In de loop van het jaar werden in totaal 59 mensen begeleid. De ploeg herhuisveste vijftien mensen. Onder hen werden drie personen opgevolgd door partnerorganisaties. Daarnaast werd één andere patiënt door onze collega's in Luik opgevolgd voordat hij besloot een woonmodule te betrekken in Brussel.

In totaal werden 1.033 bezoeken gebracht aan patiënten in woningen. De ploeg heeft ook geholpen bij elf verhuizingen, waarbij voornamelijk gebruik werd gemaakt van de hulp van het SIL (Service d'Installation de l'Ilôt), om hun levenskwaliteit te verbeteren en zo de terugval naar de straat te voorkomen. De kwaliteit van de huisvesting is namelijk van groot belang en heeft een significante invloed op de mentale gezondheid. Dit is zelfs nog belangrijker voor iemand die op straat heeft geslapen. Donkere, slecht gelegen of vervuilde huisvesting kan bijvoorbeeld erg deprimerend zijn.

Jammer genoeg is er ook één patiënt overleden in zijn woonst. Mensen die bij Housing First worden opgevangen, hebben **uiteenlopende achtergronden**. Over het algemeen gaat het om individuen die jarenlang op straat hebben geleefd en te kampen hebben met psychische en/of somatische gezondheidsproblemen, verslavingsproblemen en meer.

Velen van hen ervaren diepe isolatie en moeten opnieuw leren hoe ze in een woning kunnen leven, voor zichzelf kunnen zorgen en hun dagen buiten de straat kunnen invullen.

In hun woning worstelen bewoners vaak met eenzaamheid, verveling en de uitdagingen van omgang met wat we "satellieten" noemen - straatvrienden die langskomen of zelfs tijdelijk bij hen verblijven. Deze "satellieten" verstoren vaak de rust en vooruitgang van bewoners door feesten of andere vormen van overlast. Dit maakt het proces van loskoppeling van de "vriendenkring", die vaak niet alleen psychologisch maar ook fysiek misbruik maakt van de bewoners, buitengewoon moeilijk. Het aangaan van nieuwe vriendschapsrelaties wordt hierdoor bemoeilijkt, terwijl juist datgene is waar ze naar verlangen. Dit leidt vaak tot overwegingen om terug te keren naar het straatleven, omdat ze geloven dat ze nergens anders heen kunnen.

Gelukkig zijn deze mensen ook erg **veerkrachtig** en zijn er veel positieve ontwikkelingen. Het team neemt nu meer tijd om **kwalitatieve momenten** voor de patiënten te organiseren, zoals het bezoeken van tentoonstellingen, vogels observeren, uit eten gaan of een bezoek aan de

kapper. Sommigen namen deel aan de gemeenschappelijke maaltijd georganiseerd door het My Way-team.

Wat betreft het welzijn van de patiënten, heeft het huisvestingsteam een werk gestart rond dromen en het herstellen van contact met familieleden van 26 personen, en vier keer gebruik gemaakt van de Loneliness-tools.

Om de **psychologische begeleiding te verbeteren**, is de psychologisch consultant af en toe aanwezig bij patiëntenvergaderingen en ook op het terrein. Hij brengt zijn expertise in en stelt ons in staat om diepgaande kwesties aan te pakken voor patiënten met psychische problemen. Hij helpt ons bij het overwegen van geschikte werkmethoden en bij het oplossen van situaties waarin we soms machteloos zijn vanwege de ernstige psychiatrische problemen van onze patiënten.

De patiëntenvergaderingen zijn herzien en we hebben de limiet gesteld op het behandelen van vier dossiers per uur (acht per week) om een diepgaande reflectie te waarborgen. Elke maand wordt er klinische supervisie georganiseerd voor het team.

Het **PEPS-instrument** (zie My Way) is in samenwerking met de teams op het terrein herzien en wordt nu een officieel instrument. Het werd dit jaar 13 keer gebruikt.

Drie personen nemen hun intrek in de gerenoveerde woning genaamd "La Ruche / De Bijenkorf", een cohousingproject in Anderlecht. De ploegen op het terrein van de afdelingen Huisvesting en My Way begeleiden de patiënten.

Een werkgroep buigt zich over hoe we dergelijke samenlevingsvormen beter kunnen beheren en over het opstellen van een charter met de huurders. De afdeling Huisvesting neemt ook deel aan deze werkgroep.

Voor het eerst is een patiënt uit Luik in Brussel gehuisvest en hebben in totaal vier patiënten van Straatverplegers een woonmodule betrokken op de locatie Neder-Over-Heembeek.

Voor het eerst werd een patiënt uit Luik in Brussel gehuisvest, en in totaal hebben vier patiënten van de Straatverplegers een woonmodule betrokken op de locatie Neder-Over-Heembeek.

Op het gebied van samenwerkingen en netwerken, nemen we deel aan de Brusselse coalitie met momenteel zeven Housing First-projecten, waarvan de organisatie wordt ondersteund door de Fédération Bico. Verscheidene collega's hebben een opleiding gevolgd in Housing First en ontmoetingen tussen partners in het Housing First-project vinden elke drie maanden plaats om praktijken uit te wisselen. Ook komen de beheerders van woningen meerdere keren per jaar bijeen.

We zetten het project Sorocité voort en hebben in 2023 een extra woning verworven. Dit jaar werd ook een poging gedaan om een dakloze persoon te huisvesten als onderdeel van een experiment om alternatieven te ontwikkelen voor gratis huisvesting voor mensen zonder verblijfsrecht in België. Helaas slaagde het niet omdat de persoon geen inkomen had om in zijn behoeften te voorzien en niet in staat was om formeel werk te verrichten of te bedelen.

Dit project staat momenteel ter discussie en we proberen te begrijpen hoe mensen zonder verblijfsrecht in België kunnen voorzien in hun behoeften. Het partnerschap met bejaardentehuizen en het Montessori-project wordt voortgezet. Het team heeft zijn werk gepresenteerd aan 15 instellingen en heeft deelgenomen aan 17 samenwerkingsvergaderingen.

In 2023 hebben de woningteams twaalf patiënten gezamenlijk bezocht met een ander team en 54 overlegvergaderingen gehouden over een patiënt. Er werden in totaal 25,5 immersiebezoeken aan andere structuren georganiseerd om kennis uit te wisselen en te verbeteren, maar ook om de samenwerking op lange termijn te bevorderen.

Tot slot heeft de **COCOM onze erkenning voor Housing First vernieuwd.**

In 2024 plant de Housing First-ploeg 15 huisvestingen, afhankelijk van de beschikbaarheid van woningen en de aanpak van situaties door de My Way-ploeg. Er wordt overwogen om sommige patiënten met "je" aan te spreken.

Het is de bedoeling om het PEPS-instrument 52 keer te gebruiken. Om de banden met het netwerk te versterken, zijn 32 gemengde teams gepland, evenals 40 overlegvergaderingen rond een patiënt en de oprichting van vijf thuisbegeleidingsteams naast de Straatverplegers.

Wat betreft het sensibiliseren van het netwerk voor het einde van dakloosheid, streven we ernaar om twaalf presentaties van ons werk te organiseren en 24 samenwerkingsvergaderingen met onze partners.

My Way: onderweg naar zichzelf

Na de opvolging op straat en de herhuisvesting streeft dit project naar een verbetering van de levenskwaliteit en de zelfontplooiing van de gestabiliseerde personen. Ze krijgen de kans om hun eigen levensprojecten te ontwikkelen, wat hun welzijn versterkt en hun verbondenheid met hun huis vergroot, en zo een mogelijke terugval naar de straat voorkomt.

Met andere woorden, het doel is een vonk te doen ontbranden bij deze mannen en vrouwen die lange tijd op straat hebben geleefd, om zo het vuur in hen weer aan te wakkeren. Het moet hen de motivatie geven om 's ochtends op te staan, zichzelf kleine pleziertjes te gunnen, en gewoonweg te genieten van het leven.

Het **multidisciplinaire team bestaat uit zeven personen:**

- 5 maatschappelijk werkers,
- 1 coach-verpleegkundige
- 1 verantwoordelijke voor huisvesting.

De vijf vrijwillige bezoekers die gedurende het jaar zijn aangenomen, voegen zich bij de negen die al aanwezig waren, waardoor het team wordt versterkt.

Voor de opvolgingsvergaderingen krijgt het My Way-team maandelijks coaching van twee gespecialiseerde psychologen, die de medewerkers hebben getraind in motiverende gespreksvoering. Hiervoor kiezen we drie situaties die we grondig uitdiepen.

De teamcoach heeft een managementtraining gevolgd.

Hoewel de mensen die worden opgevolgd soms nog steeds hulp nodig hebben bij hun psycho-medisch-sociale stappen, neigt de rol van My Way naar een secundaire positie. De persoon zou normaal gesproken zelfstandig moeten zijn in zijn of haar zorg, althans dat is waar met hen wordt naartoe gewerkt en wat we willen uitbreiden.

In 2023 zijn er negen nieuwe mensen opgenomen in de My Way-opvolging. **Gedurende het jaar werden 59 personen begeleid.** Eind december volgden we 49 personen, waarvan 34 in Housing First en 15 in Housing Fast (in een instelling). Elke persoon wordt bezocht volgens de frequentie die is overeengekomen met het team. De meesten worden

tweemaal per maand bezocht, maar dit kan variëren van wekelijks voor sommigen tot bezoeken op aanvraag of over meerdere maanden voor anderen, afhankelijk van hun hersteltraject en de stabiliteit van hun situatie. Dit komt neer op een totaal van **523 bezoeken**.

Drie personen in Housing Fast zijn uit de opvolging gestapt omdat ze al meer dan tien jaar stabiel gehuisvest waren. Vier anderen zijn als "vermist" geregistreerd of zijn naar het buitenland vertrokken. Drie personen zijn overleden, allemaal woonden ze al jaren in een instelling (zoals een rusthuis). Eén persoon is weer opgenomen in de "Housing First opvolging" omdat zijn situatie sterk verslechterde en er behoefte was aan intensievere begeleiding.

We hebben één verhuizing uitgevoerd voor iemand die al vier jaar gehuisvest was, naar een woning die beter aansloot bij zijn wensen.

Eén persoon uit ons opvolgingssysteem is ingetrokken in het co-huisvestingsproject "La Ruche / De Bijenkorf".

Elke activiteit of moment doorgebracht met de persoon biedt de mogelijkheid aan zaken te werken die anders niet zouden gebeuren, met als doel **het welzijn te verbeteren**: het optimaliseren van het levenscomfort, fysiek actief worden, de buurt verkennen en zich erin verankeren, werken aan het zelfbeeld en het vermogen actie te ondernemen, herontdekken van oude passies, ...

Bijvoorbeeld, winkelsessies zijn van groot belang: minstens twee om meubels te kopen om hun huis opnieuw in te richten, vier om nieuwe kleding te kopen waarin ze zich goed voelen, een voor nieuwe huishoudelijke apparaten, een voor mooie kamerplanten, enzovoort.

We hebben ook een groepsuitstap naar zee gemaakt, drie excursies om naar paarden te kijken, een uitstapje naar de bowlingbaan met een enthousiaste deelnemer die al lang niet meer had gespeeld, drie uitstapjes naar restaurants, wandelingen in parken of natuurgebieden, verschillende potjes schaken en Scrabble.

We hebben het Totem-spel of andere intern ontwikkelde tools gebruikt om zelfrespect te bevorderen en/of over zichzelf te praten. Deze tools zijn veelzijdig in gebruik: ze kunnen worden gebruikt in een café, op een bankje in het park, thuis,...

Soms gebeurt er gewoon een leuk moment tijdens een koffiepauze om over zichzelf en hun plannen te praten, of tijdens een grote voorjaarsschoonmaak!

Bovendien is het **PEPS** (Persoonlijk Plan van de Situatie)-**instrument** herwerkt met hulp van de terreinteam. Het stelt de persoon in staat om zijn eigen begeleiding te sturen op basis van zijn prioriteiten. Voor de medewerkers biedt dit de mogelijkheid om de behoeften en verzoeken van de persoon te identificeren en het werk aan te passen aan zijn prioriteiten. Het doel is om de levenskwaliteit te verbeteren, nieuwe vonken te creëren en een mogelijke terugval te voorkomen.

Het instrument is speels en visueel, gemakkelijk toegankelijk. Het behandelt de psycho-medisch-sociale aspecten.

Dit instrument werd 38 keer gebruikt met de gevolgde personen.

De dierenbemiddeling is ook bij May Way voortgezet. Doorheen het jaar heeft Walter, de Jack Russell Terrier, regelmatig een vijftal personen bezocht en is hij een centraal element geworden in de opvolging van één persoon in het bijzonder. De hond motiveert hem om zich in te zetten voor zijn gezondheid.

Youki, de Praagse rattenvanger, heeft minstens twee personen bezocht. Zijn aanwezigheid bij één persoon gedurende meerdere ontmoetingen heeft moeilijke gesprekken vergemakkelijkt en heeft hem geholpen zich in te zetten voor zijn sociale démarches.

Bovendien hielp de regelmatige aanwezigheid van Walter, en/ of Youki, tijdens teamvergaderingen de sfeer te ontspannen waardoor we moeilijke beslissingen konden nemen.

Wat betreft de contacten met het **hulpverleningsnetwerk**, lag de nadruk op de presentatie van het My Way-project door proactief 25 organisaties uit de dakloosheidssector te bezoeken, met als doel onze partnerschappen rond de situaties van de gevolgde personen te versterken.

We blijven samenwerken met het Relink First-team (voorheen Affiliation) dat verschillende activiteiten organiseert voor het publiek van Housing First. Dit vult onze acties volledig aan.

De medewerkers hebben uitwisselingen met andere Housing First-teams en andere leden van het netwerk. We blijven elke drie maanden bijeenkomen om praktijken uit te wisselen.

De huurbeheerders komen ook meerdere keren per jaar samen.

De samenwerking met de rusthuizen en het Montessori-project loopt verder..

Er werd een **gemeenschapsmaaltijd** georganiseerd door de afdeling My Way, waar een vijftigtal mensen aan deelnamen die op straat, aan huis en door My Way worden gevolgd, evenals vrijwilligers van Collaboration Better the World en leden van de ploeg.

My Way nam deel aan de werkgroep Housing Communities.

Het team heeft eens in de zes weken **supervisie**, met name om ons te begeleiden in onze overwegingen met betrekking tot het beëindigen van de opvolging, wat dit jaar uitgebreid is besproken. Tot nu toe beëindigden we alleen de opvolging van gestabiliseerde Housing Fast-patiënten die al meer dan tien jaar in hun huis woonden, maar nu we ook Housing First-cliënten opvolgen, realiseren we ons dat stabilisatie ook daar mogelijk is en dat een beëindiging van de opvolging overwogen kan worden. Aangezien My Way het laatste onderdeel is van de Straatverplegers-keten, lag het bij ons om over deze kwestie na te denken. Het team heeft dus zijn missies verduidelijkt, gedefinieerd wat het bedoelt met een "geslaagde" beëindiging van de opvolging, in welk kader dit kan worden gerealiseerd, onder welke voorwaarden, enzovoort. De uitkomst van deze overwegingen is voor het eerst gepresenteerd tijdens een supervisie met leden van

verschillende afdelingen. Er is op dit moment nog geen beslissing genomen; dit serieuze en gevoelige onderwerp is dus nog steeds in ontwikkeling.

Een ander onderwerp van overweging dit jaar was de **gezondheid** van de personen die gevolgd worden in My Way. We werken een beetje anders dan de andere terreinploegen omdat we hebben besloten geen maatschappelijk werkers of verpleegkundigen aan te nemen. Elk lid van het team identificeert zich als maatschappelijk werker om dezelfde methodologie toe te passen bij de mensen: zo veel mogelijk hun autonomie proberen te bevorderen, hen middelen geven om zelf te handelen of samen met hen te handelen, maar niet voor hen. Tijdens de ontwikkeling van het team dachten we dus dat we deze functies konden missen. De vraag rijst echter voor de gezondheidsaspecten, omdat blijkt dat, zelfs in My Way, de situaties soms op het randje blijven, met name op het gebied van gezondheid. We hebben te maken met een "verouderend" publiek, wat vraagt om aanpassing van onze werkmethoden en een zorgvuldig oog voor dit aspect. Deze overwegingen worden versterkt door het feit dat

ongeveer een derde van de mensen die we begeleiden lijden aan mentale gezondheidsproblemen (meestal psychotische stoornissen), aandoeningen die aanwezig zullen blijven en levenslange opvolging vereisen. We moeten dus het begrip van de ziekte in ons werk integreren, samenwerken met de persoon aan het begrip van zijn ziekte en manieren vinden om ermee te leven in zijn omgeving, met anderen, enzovoort. Onze supervisies helpen ons om aan deze onderwerpen te werken.

Voor 2024 streven we ernaar om de PEPS-tool dertig keer te gebruiken met de mensen die we opvolgen. We willen ook de ploeg versterken met in totaal twintig vrijwillige bezoekers en twee gemeenschapsmaaltijden organiseren.

Wat de banden met het netwerk betreft, streven we naar vijftien uitwisselingen tussen afdelingen, tien patiëntenraadplegingen en zes nieuwe partnerschappen/samenwerkingen met ondersteunende diensten. We streven naar twintig presentaties van ons werk aan het netwerk om onze partners bewust te maken van de dakloosheidsproblematiek.

In 2019 lanceerde Straatverplegers een nieuwe uitdaging: een eind maken aan dakloosheid in Luik, waar de nood hoog was. Op dat moment bestond de ploeg uit drie mensen. Het team, destijds bestaande uit drie personen, integreerde zich in het Luikse ecosysteem voor dakloosheidsbestrijding met de methodologie van Straatverplegers, als aanvulling op wat er al bestond. Vier jaar later heeft het Luikse team zich goed gediversifieerd en uitgebreid. De komst van de verantwoordelijke voor huisvesting eind 2022 heeft het werk geoptimaliseerd.

Eind 2023 bestond de ploeg uit **tien mensen**:

- 2 medecoördinatoren;
- 3 verpleegkundigen;
- 3 maatschappelijk werkers;
- 1 straathoekwerkster;
- 1 huisvestingsmanager.

Eén vrijwillige bezoeker en twee vrijwillig logistieke medewerkers hebben zich bij de ploeg aangesloten.

De ploeg heeft één keer per maand een supervisie.

In totaal werden dit jaar **23 patiënten** gevolgd (18 in 2022), waarvan elf op straat en twaalf in een woning (acht in Housing First en vier in Housing Fast). In vergelijking met 2022 waren er **acht nieuwkomers in de opvolging**. **Twee mensen gingen naar een Housing Fast-accommodatie** en **acht anderen** verlieten de straat voor een Housing **First-accommodatie**, waaronder **één die verhuisde naar** een modulaire accommodatie **in Brussel** en twee die opnieuw werden gehuisvest door een partnervereniging. We betreurden het overlijden van één patiënt op straat.

Daarnaast werden er gedurende het jaar in totaal **207 straatrondes** uitgevoerd, **206 bezoeken** aan patiënten thuis en **83 in instellingen** zoals ziekenhuizen, gevangenissen en gezondheidscentra.

Aangezien het aantal gevolgde patiënten toeneemt en de tijd die nodig is voor de wekelijkse ontmoetingen en de bijbehorende administratieve taken, overweegt het team de aanpak van de pre-follow-ups te herzien (hoe ervoor te zorgen dat hier ook tijd aan wordt besteed). Dit komt tot uiting in onze statistieken: we merken op dat het aantal straatrondes en huisbezoeken of bezoeken aan instellingen in balans is. In Luik blijft herhuisvesting nog steeds ingewikkeld, omdat er weinig beschikbare woningen zijn voor de mensen die we begeleiden.

Dit jaar lag de nadruk op de verbetering van het welzijn van onze patiënten, onder leiding van de maatschappelijk werker. Daarom hebben we tien kwalitatieve momenten georganiseerd, zoals uitstapjes naar het museum, het aquarium, de dierentuin, biljart, enzovoort. Er is bijzondere aandacht besteed aan het organiseren van deze activiteiten met de begeleidde personen (op straat of in huisvesting) om hen weer in contact te brengen met zichzelf en even weg te zijn van hun dagelijkse routine en de urgentie van alle medisch-sociale stappen. Deze bijzondere momenten versterken ook de band tussen de begeleidde persoon en het team en bevorderen zo de reactivatie van de persoon. Naast de welzijnsmomenten is er een spelbibliotheek opgezet, bestaande uit een paar speciaal geselecteerde spellen om bepaalde vaardigheden van de begeleidde personen te stimuleren, tijd te nemen weg van medisch-sociale stappen, en verschillende onderwerpen aan te snijden met de patiënten. Ten slotte begeleidden we de verhuizing van twee personen naar een beter aan hun behoeften aangepast huis.

Op het vlak van **netwerking** organiseerden we 85 overlegvergaderingen rond een patiënt of een interdepartementale samenwerking, naast 28 presentaties aan het 'uitgebreide' netwerk en 42 interdepartementale uitwisselingen (39 onderdompelingen met de ploegen van Straatverplegers Brussel en drie met het Luikse netwerk). Twee ploegleden namen deel aan internationale uitwisselingen.

In 2023 werden drie woningen gekocht door een investeerder uit het netwerk van Straatverplegers en ter beschikking gesteld aan de patiënten die begeleid worden door het team in Luik. Een zeer waardevolle hulp in Luik gezien onze moeilijkheden om toegang te krijgen tot degelijke en betaalbare huisvesting.

Een eerste “Yalta” vergadering (vergadering waarbij beschikbare woongelegenheden gematched wordt met de opgevolgde patiënten) vond plaats bij de terbeschikkingstelling van deze drie woningen. Dergelijke toewijzingsvergadering, zoals het bestaat in het Brusselse team, is nieuw in Luik omdat er onvoldoende huisvesting voor de begeleide patiënten beschikbaar is. Het is dus zeldzaam om een situatie te hebben waarin meerdere woningen beschikbaar zijn en waarbij het nodig is om na te denken over de geschikte personen. Er is binnen het team nagedacht over hoe deze toewijzingsvergaderingen te organiseren (frequentie, aanwezige personen, criteria...) rekening houdend met de context in Luik.

We hebben subsidie ontvangen van het Waals Gewest, in het kader van de oproep tot projecten “Territoire Zéro Sans-Abrisme”, wat ons onder andere in staat zal stellen om het project met modulaire huisvesting in Luik te ontwikkelen.

Voor 2024 hopen we in totaal 27 mensen te volgen. Op het vlak van welzijn is het de bedoeling met twaalf patiënten te gaan werken aan hun dromen/persoonlijke projecten (het contact met de familie herstellen en/of een stap zetten in de richting van de droom, “welzijnsmomenten”), tien keer het instrument “herstelplan” te gebruiken en te zorgen voor verhuizingen indien nodig. We willen graag vijf vrijwilligers werven. We hopen zes modulaire woningen te creëren, waarvan vier voor al opgevolgde patiënten.

Wat de banden met het netwerk betreft, streven we naar vijf gemengde ploegen, 26 immersies en twaalf overlegvergaderingen rond een gemeenschappelijke patiënt. Tot slot streven we naar twintig presentaties aan het netwerk om het bewustzijn over het einde van dakloosheid te vergroten.

Nieuwe huizen

“We moeten zoveel mogelijk huisvestingsoplossingen vinden. Maar bovenal dienen we te weten wat de patiënt écht nodig heeft en ons aanpassen aan die vraag. Individuele huisvesting is niet altijd de beste oplossing. Sommige mensen voelen zich bijvoorbeeld veiliger in een instelling.”

Dr. Pierre Ryckmans

Het jaar 2023 markeert een strategisch keerpunt voor Straatverplegers, dat stappen heeft ondernomen om een **vastgoedstichting** op te richten. Deze nieuwe entiteit is het resultaat van verschillende jaren denkwerk en de samenwerking met consultants die experts zijn in de vastgoedsector. Na talrijke gesprekken bleek de stichting het meest geschikte middel te zijn om de doelstelling van de vzw om meer betaalbare woningen te creëren en te verwerven, te verwezenlijken. 2023 heeft daarom geleid tot het opstellen en indienen van de statuten van de Stichting Casa+.

Aan het einde van 2023 bestond de ploeg voor het creëren van huisvesting uit **vier personen**:

- 1 beheerder voor de woonmodules;
- 1 huisvestingsmanager;
- 1 coördinator;
- 1 fondsenwerver.

Afgelopen jaar vertrouwde de gemeente Anderlecht ons een **eengezinswoning in erfpacht toe voor een periode van 9 jaar**. Dankzij een crowdfundingcampagne konden we de renovatiewerken uitvoeren met behulp van een sociaal bouwbedrijf. Het resultaat was dat het gerenoveerde huis onderdak kon bieden aan drie mensen die op straat hadden geleefd, in de vorm van een **samenwoonst**. Dit is een experimentele woonvorm binnen onze vereniging. Het helpt vooral een gedeelde dynamiek te creëren en het gevoel van eenzaamheid tegen te gaan dat onze huisvestingspatiënten vaak ervaren.

De sociale eco-bouwonderneming Chênelet investeerde in de bouw van **vijf woonmodules voor onze patiënten**. Deze houten woonmodules onderscheiden zich door de kwaliteit van de gebruikte lokale materialen, maar ook door hun duurzaamheid en energie-efficiëntie. Dankzij het OCMW en de gemeente **Neder-Over-Heembeek konden** we de modules tijdelijk installeren op terreinen die eigendom zijn van de gemeente. De accommodatie in kwestie wordt beheerd door het sociaal verhuurkantoor Baïta.

Vandaag worden vier van de modules bewoond door patiënten van Straatverplegers en één door een patiënt van onze partner Doucheflux. Dat boven op de zes modules die sinds 2021 in Vorst staan.

Het OCMW en het kadaster van Watermaal-Bosvoorde hebben ons benaderd om een **partnerschap op te zetten** in het kader van actie 27 van het PUL (noodhuisvestingsplan). Dit partnerschap heeft geleid tot de creatie van een woning voor een dakloze persoon die door Straatverplegers wordt begeleid. Het stelt ons ook in staat om nauwe contacten te onderhouden met de gemeente en het OCMW, die ons graag nieuwe mogelijkheden bieden.

In 2023 investeerde een familiestichting in **drie wooneenheden** in de stad Luik. Dankzij deze aankoop konden drie mensen worden gehuisvest.

Naast de creatie van de twaalf nieuwe woningen hierboven vermeld, heeft Straatverplegers dit jaar ook nog **twaalf andere woningen aangetrokken**. We verkregen twee nieuwe woningen van de particuliere vastgoedmarkt in Luik en tien nieuwe sociale of gesocialiseerde (via een Sociaal Verhuur Kantoor) woningen in Brussel, waarvan er zes ter beschikking zijn gesteld door de investeringsmaatschappij Inclusio. Dankzij dit werk hebben we twaalf patiënten kunnen huisvesten die opgevolgd werden door Straatverplegers of door andere verenigingen die actief zijn in Housing First.

Door te focussen op zowel de bouw als het aantrekken van nieuwe woningen, creëren we een kans om **de soorten woningen** die beschikbaar zijn voor onze klanten te **diversifiëren**. Traditionele individuele huisvesting, modulaire huisvesting en gedeelde accommodatie zijn allemaal oplossingen die het dakloosheidsprobleem kunnen oplossen. We willen de essentiële rol benadrukken die de lokale overheden van Anderlecht, Neder-over-Heembeek en Watermaal-Bosvoorde, alsook de maatschappijen Chênelet en Inclusio spelen in de strijd tegen dakloosheid. Dankzij deze samenwerkingen konden in 2023 meer dan twintig dakloze mensen een woning vinden. We hopen in 2024 door te kunnen gaan met het creëren van woningen, met name dankzij een subsidie van het Waalse Gewest waarmee we in Luik modulaire woningen kunnen installeren.

Voor 2024 willen we negen nieuwe woningen aantrekken, twee nieuwe modulaire woningen installeren en twee nieuwe percelen in Brussel activeren. Via een nieuw project willen we vijf nieuwe woningen bouwen in Brussel en zes in Luik.

TRAINING

– Ondersteuning voor professionals

Als professional die te maken heeft met een publiek dat in grote armoede leeft, kan het intimiderend zijn om te praten over hygiëne of het gebrek daaraan. Hoe kunnen deze vaak als “taboe” beschouwde onderwerpen worden aangepakt terwijl de relatie met de persoon voor ons wordt verzorgd? Hoe kunnen deze patiënten op een correcte en gemakkelijkere manier worden ondersteund?

Sinds 2009 zetten we bij Straatverplegers vormingen, nadat we constateerden dat de zorg voor dakloze mensen door professionals in de sector soms ontoereikend was, vaak vanwege hun eigen vermoeidheid of ontmoediging, en een gebrek aan begeleiding en kennis van het onderwerp. Om hierop een antwoord te bieden, hebben we een groep dakloze mensen samengebracht om, door middel van hun getuigenissen, ons te helpen bij het opzetten van de inhoud van de vormingen.

Daarnaast hebben we, als gevolg van uitgebreid onderzoek en dankzij onze praktijkervaring bij Straatverplegers, vormingen over hygiëne en armoede gelanceerd.

Hygiëne, laten we erover praten: face-to-face vormingen

Het doel van de opleiding “Hygiëne, laten we erover praten!” is professionals in staat te stellen hun angsten te overwinnen en hen nieuwe sleutels aan te reiken om deze taboeonderwerpen aan te pakken met het doelpubliek, zowel op straat als in opvangcentra. Er wordt bijzondere aandacht besteed aan het participatieve en interactieve karakter van de opleidingen. Om dit te bereiken baseert de ploeg haar methode op het gebruik van de eigen instrumenten van Straatverplegers, rollenspellen, het delen van ervaringen en de creativiteit van haar trainers. Brainstormen en rollenspellen worden gebruikt om voort te bouwen op de ervaringen van de deelnemers. Ze zorgt voor een zorgzame, positieve en constructieve sfeer.

In 2023 volgden **188 professionals uit** de sociale en medische sector in Brussel, Charleroi, Namen, Doornik, Waver en Saint-Hubert onze vorming over hygiëne en bestaansonzekerheid.

Drie nieuwe instrumenten werden aangepast en gebruikt om de inhoud van de vorming te verbeteren. Deze instrumenten richten zich voornamelijk op de moeilijkheden bij het aanpakken van hygiëne, de voorstellingen die we van hygiëne kunnen hebben en wat het in onze ogen een taboeonderwerp maakt.

Al deze vormingen worden momenteel enkel in het Frans aangeboden.

Online trainingen over hygiëne en bestaansonzekerheid

De online vorming ging in januari 2023 van start. Ze bestaat uit modules (onzekerheid, hygiëne, gezondheid en communicatie). Deze modules kunnen los van elkaar gevolgd worden, maar we raden sterk aan om ze samen te volgen. De e-learningcursus vindt zelfstandig plaats gedurende een week en wordt ondersteund door twee videoconferenties op maandagavond en vrijdagavond.

Tijdens de cursus wordt een online berichtengroep opgezet zodat deelnemers met elkaar en met de trainer kunnen praten en interactie kunnen onderhouden.

Deze online vorming vond tweemaal plaats.

Naast de vormingen kregen meer dan **350** middelbare **scholieren** een inleiding in het werk van Straatverplegers en een presentatie over de vereniging.

Met de steun van de communicatieafdeling is er veel werk verzet om het bewustzijn over dakloosheid onder werknemers in de psycho-medisch-sociale sector te vergroten (verspreiding van nieuwe posters, flyers en uitlegvideo's).

Voor 2024 willen we de inhoud van onze vormingen blijven verbeteren om zo goed mogelijk aan de verwachtingen van de deelnemers te voldoen, na feedback uit de verschillende evaluaties. We rekenen erop dat we onze capaciteit om opleidingen te geven en het aantal opgeleide mensen zullen verhogen.

DE SAMENLEVING MOBILISEREN

POLITIEKE BELANGENBEHARTIGING

Bewust van het feit dat geen enkele vereniging het probleem van dakloosheid alleen kan oplossen, is Straatverplegers steeds meer betrokken bij de sensibilisering en de mobilisering van de maatschappij, waarbij deze strategische benadering haar werk op het terrein aanvult.

Sinds 2021 ontwikkelen we een afdeling pleitbezorging met als doel ook op een ander niveau te ageren om de structurele verandering te creëren die we willen zien in onze samenleving: het einde van dakloosheid.

In 2023 namen we deel aan de organisatie van de “Housing Action Day”, een mobilisatie rond het recht op huisvesting. We hebben ook een rondetafelgesprek georganiseerd met andere verenigingen over de toegang tot sociale huisvesting voor dakloze mensen.

Ons **memorandum³** werd opgesteld en verspreid onder politici en het grote publiek in de aanloop naar de verkiezingen van 2024, met als belangrijkste eis een prioritaire toegang tot sociale huisvesting voor dakloze mensen in Brussel. Nu het aantal dakloze mensen en mensen die slecht gehuisvest zijn blijft stijgen, is het absoluut noodzakelijk dat de volgende Brusselse regering zich via concrete maatregelen engageert om dakloosheid te voorkomen en op te lossen.

We namen deel aan het opstellen van het **politieke memorandum van de Federatie Bico** (waarvan Straatverplegers lid is) in aanloop naar de verkiezingen van 2024 en we werkten mee aan het **Masterplan**: een Brussels preventie-instrument om dakloosheid tegen te gaan.

Tegelijkertijd produceerden we inhoud gericht op het grote publiek om de belangrijkste eisen van Straatverplegers onder de aandacht te brengen (carte blanche, video's, artikelen, berichten op sociale netwerken, enz.)

Gedurende het hele jaar gingen we **in gesprek met de Brusselse politieke partijen** om de belangrijkste eisen van Straatverplegers over te brengen. In het bijzonder de invoering van een quota voor sociale woningen voor dakloze mensen.

We namen ook deel aan een werkgroep over toegang tot sociale huisvesting voor dakloze mensen, die werd bijgewoond door het kabinet-Ben Hamou, de betrokken huisvestingsorganisaties en de vrijwilligerssector die dakloze mensen helpt.

Samen met dit netwerk brachten we de belangrijkste eisen van Straatverplegers en de daklozenverenigingen in kaart en namen we deel aan verschillende overlegorganen (bv. CU-CI de Bruss'help, RBDH, Service de lutte contre la pauvreté, la précarité et l'exclusion sociale, ...) en evenementen (conferenties, symposia, ...) op regionaal, Belgisch en internationaal niveau (bv. FEANTSA-symposium, Housing First-conferentie, ...).

Voor 2024 blijft de belangrijkste doelstelling de invoering van een quotum van sociale woningen voor dakloze mensen. Als deze doelstelling niet voor de verkiezingen wordt bereikt, moeten we ervoor zorgen dat deze eis wordt opgenomen in de politieke verklaring van de volgende regering. Om dit te bereiken zijn voor en na de verkiezingen politieke bijeenkomsten, de organisatie van evenementen (Straatverplegers alleen of als onderdeel van een netwerk), een communicatieplan, enz. nodig.

3. https://www.infirmiersderue.be/sites/default/files/uploads/Me%CC%81morandum_InfirmiersDeRue_2023_FR_web.pdf

EXTERNE COMMUNICATIE EN FONDSENWERVING

De ploeg Mobilisatie (communicatie & fondsenwerving) van Straatverplegers ondersteunt de organisatie op verschillende manieren. De eerste taak is het opbouwen en onderhouden van een kring van medestanders die de organisatie financieel en materieel steunen en de boodschappen van de organisatie verspreiden.

In 2023, tegen de achtergrond van een moeilijke budgettaire situatie en onderbemanning door het vertrek en/of de langdurige afwezigheid van collega's, was de prioriteit de werving van giften.

Desondanks hielden we voortdurend contact met onze trouwste supporters en donateurs door middel van persoonlijke uitwisselingen per e-mail en telefoon, maar ook via onze e-nieuwsbrief en publicaties op onze website en sociale netwerken.

Straatverplegers wil ook de maatschappij in het algemeen informeren over dakloosheid en getuigen van de inspanningen die dakloze mensen leveren om uit hun situatie te geraken.

Daarom worden onze website, Facebook, Instagram en LinkedIn pagina's gevoed met een constante stroom aan publicaties, artikelen en verhalen uit het leven gegrepen, die de dagelijkse uitdagingen van onze collega's in het veld en onze patiënten illustreren, en de eisen die daaruit voortvloeien.

Een belangrijke gebeurtenis in 2023 was de publicatie van de volledig herziene editie van onze handleiding "*Sortir de la rue, manuel d'accompagnement de la personne sans-abri*". Het handboek werd uitgegeven in samenwerking met uitgeverij Mardaga, die het verspreidde in boekhandels in Franstalig België, Frankrijk en Canada. Het handboek is vooralsnog enkel in het Frans beschikbaar.

Ook de campagne "*Brussel Helpt*" van BRUZZ, de Nederlandstalige media in Brussel, was een aparte gelegenheid. Tussen 10 oktober en 25 november werden talrijke artikels en reportages gepubliceerd op de verschillende platformen van BRUZZ (website, radio, tv, gedrukt magazine) over de verschillende activiteiten en eisen van Straatverplegers. Dit alles in het kader van de mobilisatie van het Brusselse publiek om deel te nemen aan de grootste spaghetti-slag ter wereld, georganiseerd

op 25 november. Meer dan 5.000 mensen namen die dag deel aan het evenement en haalden 84.250 euro op voor Straatverplegers!

Tot slot ondersteunde onze communicatie ook het politieke werk van de organisatie, waarbij we burgers mobiliseerden en steun opbouwden voor de sociale veranderingen die nodig zijn om een einde te maken aan dakloosheid.

Daarnaast integreren we bewustmaking en fondsenwerving zo veel mogelijk in onze verschillende activiteiten. Onze deelname aan de 20KM door Brussel geeft ons bijvoorbeeld de kans om een groot aantal sportievelingen (200 lopers in 2023!) fysiek te mobiliseren en hen te veranderen in ambassadeurs voor de zaak om een einde te maken aan dakloosheid, door met hun netwerk te communiceren.

Op dezelfde manier was de laatste multimediacampagne "*Gift na gift bouwen we aan een toekomst voor dakloze mensen*" bedoeld om het publiek te motiveren om Straatverplegers financieel te steunen. Het diende ook als kapstok om boodschappen over te brengen met betrekking tot de noodzaak om betaalbare huisvesting te creëren voor een zeer kwetsbare bevolkingsgroep.

**GIFT NA GIFT
BOUWEN WE AAN
EEN TOEKOMST VOOR
DAKLOZE MENSEN.**

**SAMEN MAKEN WE EEN
EINDE AAN DAKLOOSHEID!**

**DOE EEN GIFT
WWW.STRAATVERPLEGERS.ORG**

INFIRMIERS DE RUE
STRAATVERPLEGERS

FONDSENWERVING IN 2023

Giften financieren ongeveer 40% van de uitgaven van Straatverplegers en zijn daarom essentieel om het voortbestaan van de organisatie te garanderen, evenals haar onafhankelijkheid en capaciteit voor innovatie en ontwikkeling veilig te stellen. Voor 2023 werd het doel om 1.200.000 euro aan donaties in te zamelen, bereikt.

Om dit vooropgestelde doel te behalen, lanceerde de afdeling Mobilisatie een aantal initiatieven: vier crowdfundingcampagnes, vier brieven waarin om donaties werd gevraagd, een sponsorcampagne rond de 20KM door Brussel, de multimediacampagne aan het einde van het jaar, inserts in verschillende kranten en oproepen voor donaties via de eigen e-news.

Nieuw in de inzameling van giften in 2023 was de opname van Straatverplegers in de campagne Testament.be. Legaten zijn een belangrijk nieuw inkomstenkanaal om te ontwikkelen. Het moet ons helpen onze financiële inkomsten voldoende te verhogen om de versterking en de ontwikkeling van onze activiteiten op lange termijn te garanderen.

Dankzij onze deelname aan deze campagne kunnen we enerzijds onze sympathisanten en donateurs duidelijk maken dat Straatverplegers goed geplaatst is om legaten te ontvangen en anderzijds krijgen we toegang tot gespecialiseerde informatie en ondersteuning op het gebied van legaten.

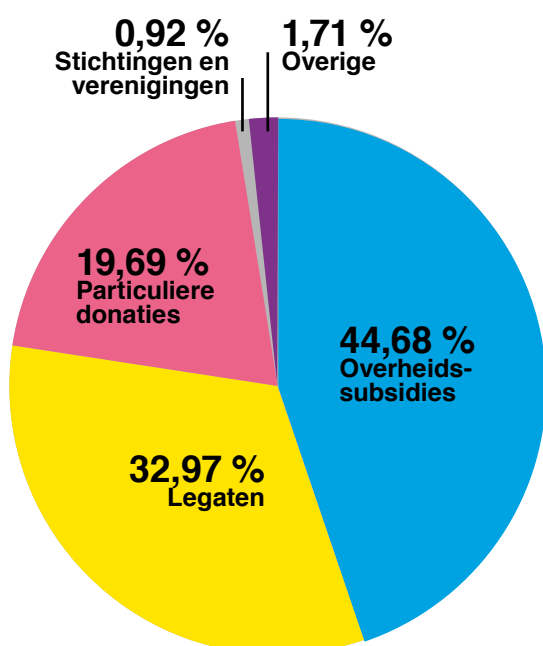
FINANCIËS

Boekhoudkundige positie

De jaarrekeningen worden gepubliceerd door de Nationale Bank van België (Bedrijfsnummer : 0876.908.803).

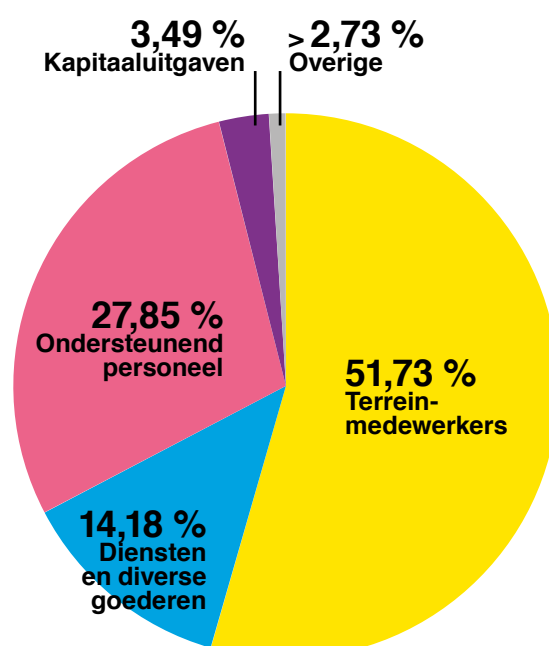
Opsplitsing van de inkomsten

Op 31 december 2023 bedroegen de totale inkomsten **€6.154.309,41**.

Uitsplitsing van de uitgaven

Op 31 december 2023 bedroegen de totale uitgaven **€4.139.616,60**.

TRANSPARANTIE

De financiële administratie en boekhouding worden verzorgd door de financieel manager en **Cogitax** Fiduciary. De personeelsadministratie wordt gevoerd door de administratief manager en **SDworx**, het externe sociaal secretariaat.

De boekhouding van de vzw wordt jaarlijks gecertificeerd door een **ITAA-gecertificeerde registeraccountant**. Sinds 2016 wordt de boekhouding ook gecontroleerd door **Donorinfo**⁴ en gepubliceerd op www.donorinfo.be.

Daarnaast is Straatverplegers sinds 2013 lid van de organisatie **Ethische Fondsenwerving vzw**⁵.

Straatverplegers heeft een vzw-erkenning, waardoor donateurs kunnen profiteren van een belastingvermindering voor donaties van €40 of meer.

4. De Stichting Donorinfo informeert het publiek op onpartijdige en transparante wijze over de activiteiten en financiële middelen van Belgische filantropische organisaties die mensen in nood helpen.

5. Deze vereniging heeft een toezichhoudend orgaan dat is vastgelegd in het Huishoudelijk Reglement. Het is het eerste allesomvattende zelfregulerende mechanisme in België dat zich bezighoudt met ethische kwesties in fondsenwerving.

HET WERK VAN STRAAT- VERPLEGERS IN 2023

In Brussel en Luik, In een paar cijfers

59

medewerkers
(45,83 FTE)

24

mensen opnieuw
gehuisvest in **2023**

214

mensen opnieuw
gehuisvest
in **17 jaar**

6

patiënten overleden
(waaronder 1 op
straat)

3768

afgeronde
bijeenkomsten

22 507

acties (vergaderingen,
gesprekken)

2873

Begeleidingen, ge-
neeskundige verzor-
gingen, transfers

579

straatrondes

83

patiënten in
Housing First

14

verhuizingen

53

gemiddelde
leeftijd patiënten

81,1 %

patiënten op straat
die kampen **met**
verslaving

78,4 %

patiënten op straat
met psychische
aandoeningen

70,3%

patiënten op straat **met**
chronische lichamelijke
aandoeningen

**INFIRMIERS DE RUE
STRAATVERPLEGERS**

**Ensemble, mettons fin
au sans-abrisme !
Samen maken we een eind
aan dakloosheid!**

STRAATVEPLEGERS VZW

Gheudestraat 21-25/4, 1070 Anderlecht
02/265 33 00 • info@idr-sv.org
IBAN : BE91 0014 6955 7676 BIC : GEBABEBB
www.straatverplegers.org